Mateja Jurčević
Žene iz Altamire
izbor, 2019.

***

Moja je zemlja puna šuma
a tvoja je puna jezera
Ti znaš kako se korača pored jezera
imaš cipele samo za tu svrhu
imaš jezerski korak
(dva teška labuda na listovima
teturaš jer tvoja te strpljivost priječi
da im uskratiš molove)
Ti se vjerojatno ponekad i smiješ
i to vjerojatno zvuči
kao spuštanje hidroaviona
ljudi ili ulaze ili izlaze
ili stoje mokri na obali
i psuju strojeve koji si dopuštaju previše slobode
zatim odlaze u šumu
govoreći:
Ovdje sasvim sigurno ništa neće dotaknuti površinu

***

Objavili su u državnim novinama
četirima
preminuo je starac koji je tražio jantare na obalama
Ispod skele nastajućeg apartmana
njegovo sitno žuto lice zgusnulo se u rudaču
zbog koje su riješili protjerati ulagače
pozitivno nabijenim šipkama
Ispod su pronašli usnu u smoli
natečenu od uboda komarca
Mislili smo da je vizionar a
bio je lud
I zašto uopće pišete o njemu?
Trebalo bi pisati o uređenju gradskih plaža
i postupku termalizacije mora

***

Pod zastavom ambasade ogrću se tvojom kožom
veleposlanici kao satiri u jednoj trajnoj veljači
O tebi ne znaju ništa osim da si
prvo poslijeratno proljeće nad istočnim morem
cvjetni geler iz utrobe majke
zbog kojega hodaju nabreklih plavih šarenica
po ovoj zemlji u kojoj su sve oči mulj
ali topao i siguran

***

Nad samim središtem toga grada
proteže se ravna
bestežinska grafitna crta
Onaj graditelj što svaki dan ravna leđa
ali ga nitko nije vidio kako se penje
objašnjavaju dok im se kiša skuplja
u okvire sunčanih naočala
Ipak znamo – sa sobom nosi cigle
jer se o podnevu crta iskrivi u konveksnu ležaljku
i tko zna neće li nas svaki čas odozgor napasti
beskrilni kilogramski leptiri

A ti si ustvari ostavljen
nad gradskom knjižnicom
da hiperventiliraš od straha za Walsera
neće li požar neće li voda neće li rat ili glup čitatelj

Okrećem globus u suprotnome smjeru nastojeći
neutralizirati tvoju vrtoglavicu
ili te barem pomaknuti s ruba
Sada je već vrijeme da odnekud dokotrljam široku crvenu kacu
pokupim šljive i sačekam da padneš
na meko i fermentirano

kad dođe proljeće kupit ću kartu za bukurešt

Kad dođe proljeće kupit ću kartu za Bukurešt
bočicu vode i pecivo kod starog Albanca
svoje zadnje pecivo kod Lješa Kalemera

Otići ću unatoč njegovim rukama žurno obrisanima o pregaču

U Bukureštu nitko ne zna što je rečeno prije granice
dižu se revolucije i mogu izvikivati tvoje ime
umjesto bezvučnih državnika

i reći dolje s njim i nećemo nove poreze

Sandu iziđi da te vidimo iziđi zauvijek
vani je proljeće a ti si na sjevernoj strani Palače
iziđi nam ususret ili ostani

iznijet ćemo te procvjetalog ili smrznutog

nikada neću znati ono bitno o tebi

Nikada neću znati ono bitno o tebi
urlaš li ikada iz svega glasa
prenosiš li se iz prostorije u prostoriju ili te upijaju zidovi
Bjesniš li kada te prekine zvonjava telefona
vičeš li u slušalicu:
Ne trebam novu tarifu
riblje ulje ni kremu od puževe sluzi
tko to koristi i zašto?
Plaču li gospođe iz reklamnih agencija jer si im opsovao najbliže
imaš li koga da ti kaže:
Previše si grub i takav si čitav tjedan

Nikada neću znati ono bitno o tebi
postao si jednoličan na snimci loše kvalitete
preslušavam je znajući da raspon mora postojati
kao što postoji božanstvo
kao što postoji vječno sutra u kojemu su sadržane sve vrste jutarnje kave
kao što postoji od iskona neki kiosk na glavnom križanju
u nekom gradu
koji traje već sat vremena duže od ovoga
i s iskustvom govori:
Budućnost nije strašnija od šestero preglasnih ljudi

Nikada neću znati ono bitno o tebi
koliko se daleko čuješ kada ti jave loše vijesti
kada ti jave o smrti u drugoj vremenskoj zoni
televizijom ili poštom
što te pogađa više?
Nikada neću znati ono bitno o tebi

Čut ću te kada iz košnice izlete pčele
kada se u strahu sakrijem među hortenzije i kukutu
kada zaspim snivajući nevine koale
koje nježno hraniš lišćem oleandra

krajem svibnja

Najprije deset truba svira deset sekundi
zatim se čuje meko dvometarsko platno na sjeverozapadnom vjetru
pa krckanje vrata ukočenog stjegonoše
U idućoj bitci neću biti tajnica
viče glasnik udaljujući se na konju
konj je također glazbeno potkovan
potom tromboni i bubnjevi i zadržavanje daha

Potom konobar ispusti tacnu
i tvoja ruka uzima mobitel
po kojemu korača Napoleonka u visokim čizmama
Njezin poziv ulazi u mene kao orkestar u lokalni dućan
kao Eroica između džema i papirne konfekcije
Užurban si poput devetnaestoljetnog Dubrovnika
naivan kao otvorena vrata i solidno tlo
više ne mogu k tebi
nisi republika

putovanja

Što se dogodilo na autobusnom stajalištu
i zašto je promet preusmjeren?

Ja o tome ne znam ništa

Na ovom ugibalištu
stvrdnuo se snijeg u glatki jang pod leđima i
stupnjevi su izišli iz prstiju u zemlju za visibabe
moji stupnjevi i životnost bež kože

Ova je zima donijela u sebi
zeleni sirup u sferičnoj opni
Lebdi nad benzinskom to čije rastvaranje čekamo
moguće zgusnuto ljeto iz kojega će iscuriti vrela mentol mora

Svaka riječ koju izgovorim smrzne se pocrni i zaspi
u dalekom krevetu i dubokoj starosti
Imena koja se više ne daju ugrijati grlom

I ti nestaješ negdje iza granice
kada te izustim trese se tvoje š i njegova je odbjegla vrana
već kljunom probila kuglu nad slijepim okom
Iz nje pada ukapljeni miris tvoga potiljka –
debeli sloj prašine zagrijan na plinskoj peći

žene iz altamire

Žene iz Altamire
zaljubljuju se u jelene

Žene oplakuju smrt i liježu s lovcima
pripremaju meso voljenih

Nevoljeni sviraju u njihove rogove
nevoljeni su pećinu pretvorili u rožnatu čeonu kost
koju zaljubljene krišom poljube
kada god se za to ukaže prilika
Najčešće uvečer kada sunce podsjeti
da mu božanstva režu vrat
i da mogućnosti jutra nisu istrošene

Noću ih
ljubomorne
sanjaju okružene košutama
Zdepaste i neželjene
umiru kada po njih dođe krilata lanad
umiru nijeme nikada ne naučivši sintaksu rike

Žene iz Altamire
priprosto bezrječno pleme
cijede sokove bilja i rišu vitka tijela
voljeni na ispaši (jabukom)
voljeni u trku (srčikom)
voljeni u snu (tamnozelenim listom)

Žene iz Altamire sada su žalosni crveni bizoni
koje hvataju pohlepne ruke
sada su moje napuklo nepce
moja temperasta krv
i mesnata šutnja

Pokazujem na drvo
pokazujem na voćku koja trune na tanjuru
pokazujem na sebe
Popnem se visoko
prislonim jabuku na srce:
Vrijeme je ručka
želiš li jesti?

Pitanje je jednostavno i brižljivo složeno u pokret

Ti se smješkaš i odlaziš
iz špilje u nadstrešnicu koja umije tvojim jezikom
kao teškom kuglom zarobiti zglob

Ja znam i dalje si gladan
dok ti druga govori nježno:
Suton nad ovim gradom
nalik je vrućici u grlu koja pada na usne
i oblikuje ih u korito Dvine
puno ušećerene vode
kojom se sladi stado jelena

susjedstvo

Čini se
u prošlom životu bila je blatobran stražnjeg kotača
Danas s prozora gleda njegov bicikl naslonjen
na kovanu ogradu kuće jedne nutricionistice
Zatim ukrade kacigu s volana
i u nju plače uske
aerodinamične suze